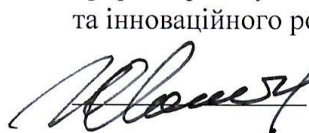

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра струнно-смичкових інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант ОНП «Музичне мистецтво»
магістерського рівня вищої освіти,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

” 25 ” червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

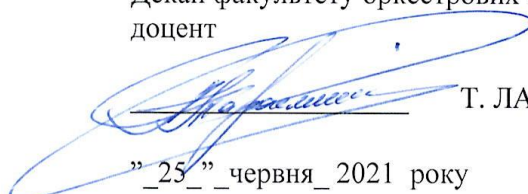
 М. КУШНІР

2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів,
доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

” 25 ” червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво
Профілізація	«Віолончель»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК 1.4)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Атестаційний екзамен
Термін викладання	1 семестр
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін» (профілізація «ВІОЛОНЧЕЛЬ») з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

ЛАНЮК Юрій Євгенович – завідувач кафедри струнно-смичкових інструментів, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри струнно-смичкових інструментів

від ”_17_” червня___ 2021 р., протокол № _11_.

ЗМІСТ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ.....	4
2.1 Загальні компетентності.....	4
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності.....	4
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	10
8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	10
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	11

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є підвищення професійної грамотності і компетентності майбутніх висококваліфікованих спеціалістів, виховання у них ініціативного мислення в області виконавства і педагогіки, орієнтування на сучасні критерії професіоналізму у виконавському мистецтві та педагогічній діяльності.

Завданням навчальної дисципліни є:

1. розширення та систематизація практичних знань та вмінь, навичок з фаху;
2. надання теоретичного обґрунтування в області виконавства та педагогіки у віолончельному мистецтві;
3. окреслення основних принципів навчання і розвитку музиканта-виконавця (єдність художнього та технічного розвитку, його послідовність);
4. вивчення закономірностей виконавства та різних шляхів інтерпретації музичних творів, ігрових прийомів, розв'язання художніх та технічних проблем.
5. вивчення обсягу репертуару, програм з фаху, методів навчально-виховної роботи в музичних учбових закладах.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК2.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК3.** Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- ЗК4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК9.** Здатність працювати автономно.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

- СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК6.** Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- СК7.** Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
- СК8.** Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

- РН1.** Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.
- РН3.** Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- РН4.** Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- РН5.** Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- РН6.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- РН7.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- РН8.** Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
- РН9.** Планувати і здійснювати дослідження у сфері культури та мистецтва: відшуковувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати та обговорювати результати досліджень.

PH10. Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами			
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри			
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:				1	2	3	4
							Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні	практичні					
	15	15	15		15									
Методика викладання спеціальних дисциплін	-	3	4	3	90	30/6	30/6	-	-	60/84	-	-	2/6	-

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (денна/заочна)
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні	практичні	
II	-	3	90	30/6	30/6	-	-	60/84
	3	3	90	30/6	30/6	-	-	60/84

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обсяг – 30 годин лекційних (групових) занять і 60 годин самостійної роботи – денна форма і 6 годин лекційних (групових) занять і 84 годин самостійної роботи – заочна форма)

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та джерельна база курсу.

Тема 1. Історико-теоретичні аспекти курсу.

Тема 2. Розвиток методики гри на струнно-смічкових інструментах.

Самостійна робота:

1. Вивчення сучасних джерел з педагогіки та методики викладання гри на струнно-смичкових інструментах.

Змістовий модуль 2. Музичні здібності учня та засоби їх розвитку.

Тема 1. Музичний слух.

Тема 2. Музичний ритм.

Тема 3. Музично-виконавська пам'ять.

Самостійна робота: написання рефератів на теми:

1. виконавська воля;
2. виконавська уява;
3. музикальність та темперамент.

Змістовий модуль 3. Початковий період навчання.

Тема 1. Методика проведення приймальних іспитів у ДМШ.

Тема 2. Перші уроки з початківцем.

Тема 3. Проблеми загального оформлення ігрового апарату.

Тема 4. Постановка лівої руки.

Тема 5. Постановка правої руки.

Самостійна робота: написання рефератів на теми:

1. виконавська воля;
2. виконавська уява;
3. музикальність та темперамент.

Змістовий модуль 4. Засоби виразності смичкового виконавства та розвиток техніки.

Тема 1. Музичне інтонування та проблема інтонації на струнно-смичкових інструментах.

Тема 2. Техніка як засіб художньої виразності. Техніка лівої руки:

- а) пальцева техніка;
- б) позиції та їх зміни;
- в) вібрація;

г) аплікатура.

Тема 3. Техніка правої руки:

- а) звуковидобування;
- б) штрихи;
- в) динаміка та фразування.

Самостійна робота: написання рефератів на теми: техніка подвійних нот, акордів, флажолетів, піцікато.

Змістовий модуль 5. Робота з учнем над художнім та інструктивним матеріалом.

Тема 1. Методика роботи над художнім твором.

Тема 2. Методика роботи над інструктивним матеріалом (гами, вправи, етюди).

Самостійна робота:

1. Огляд художнього репертуару (по класах, по курсах, училищах) та методичних посібників, видань шкіл різних часів.
2. Методика читання нот з листа.
3. Огляд книжок, брошур з методики.

Змістовий модуль 6. Організація навчально-виховної роботи.

Тема 1. Методика проведення уроку.

Тема 2. Роль педагога-вихователя в класі.

Тема 3. Розвиток творчих здібностей, імпровізація.

Тема 4. Проблемне навчання. Індивідуальний підхід.

Тема 5. Організація домашніх занять. Виховання самостійності.

Самостійна робота: написання рефератів на теми:

1. Профілактика професійних захворювань.
2. Підготовка до виступу на сцені.

На підготовку до Атестаційного екзамену - 10 годин самостійної роботи (денна і заочна форма навчання).

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з даної дисципліни інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на атестаційному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гордійчук М. Інструментальні концерти. Історія української музики 1917-1941.
2. Заранський В.І. Український скрипковий концерт. Тенденції жанрово-стильової динаміки, 2001.
3. Зав'ялова Ольга. Концертно-віртуозна культура XIX ст. і традиції київської віолончельної школи [Електронний ресурс]. - С. 69-76 / Ольга Зав'ялова. – Режим доступу:http://www.mari.kiev.ua/2010%20-%20Mystectvoznavstvo%20Ukrainy_11/069-076.pdf
4. Зінькевич Е. Логіка художнього процесу як історично-методологічна проблема – Львів, 1997.
5. Кияновська Л. Постмодернізм у творчості львівських композиторів. – Львів, 2004.
6. Козаренко О. Національно музична мова в дискурсі постмодернізму.

7. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П., Шиманський П. Й. Практикум роботи з інструментальним колективом: Навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 88 с.
8. Ларчіков В. Музично-виконавський арсенал сучасного віолончеліста / В. Ларчіков // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. – К., 2010. – Вип. 82. – С. 42 – 59.
9. Немкович О. Український інструментальний концерт – Київ, 2001.
10. Полянський Ю. Нариси з методики викладання гри на віолончелі. Київ: Музична Україна, 1978. – 51с.
11. Сумарокова В. Г. Київська струнно-смичкова школа в контексті Європейського виконавського мистецтва (віолончель-контрабас). Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 1: Музичне виконавство. Київ: Вид-во НМАУ, 1999. С. 38–52.
12. Сумарокова В., Червов В. Виконавець і педагог (до питання про становлення української віолончельної школи). Музичне виконавство. Кн. 6. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2000. Вип. 14.
13. Blum D. Casals and the art of interpretation / D.Blum. – London: Heinemann, 1977. – XVI. – 223 p.
14. Hargrove Jim. Pablo Casals: cellist of conscience / Jim Hargrove. – Chicago: Children's Press, 1991. – 127 p.
15. Louis Potter Jr. The Art of Cello Playing: A Complete Textbook Method for Private or Class Instruction. - Michigan: Alfred Music, 1980. – 248 p.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрейко О. Методичні рекомендації з проблем регуляції м'язової системи в формуванні раціональної технічної бази скрипаля. Львів, 1991.
2. Андрейко О. Методичні засади формування виконавського апарату скрипаля. Львів, 2006.
3. Павлій Г. І. Виразові відмінності між гомофонією та поліфонією. ЛВДМІ ім. М. В. Лисенка. Львів, 1995.
4. Харнонкурт Н. Музыка як мова звуків. Суми: Собор, 2002.